

עת"א 13000/07/18 - חסן עומרי, נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל, בית סוהר כרמל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 13000-07-18 עומרי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני:

לפני כבוד הנשיא רון שפירא
העותר
חסן עומרי, (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד עלאא עתאמנה

נגד
המשיבים
1. שרות בתי הסוהר
2. מדינת ישראל
3. בית סוהר כרמל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

לפני עתירה במסגרתה מתבקש ביהמ"ש להורות על ביטול החלטת המשיבה בדבר חישוב שתי תקופות מאסר שהוטלו על העותר.

העותר הינו אסיר. העותר הורשע במסגרת ת"פ 58384-05-15 בבית המשפט המחוזי בנצרת בביצוע עבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות (התיק הראשון), לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ונדון, בין היתר, למאסר בפועל של 6 חודשים שירוצו בדרך של עבודות שירות (להלן: "התיק הראשון"). בתאריך 28.2.18 החליט נציב בתי הסוהר על הפסקת עבודתו של העותר בעבודות שירות וזאת הואיל והעותר נעדר מהעבודה ללא אישור מן הממונה או המפקח או הרופא ואי ציות להוראה של הממונה והואיל והעותר נתון במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו להמשך ביצוע עבודות שירות. ביום 5.3.17 החליט מפקד המחוז על הפסקה מנהלית של עבודות השירות של העותר. ביום 8.3.17 העותר הגיע לממונה ואז נודע לו על החלטת הממונה בדבר ההפסקה המנהלית ובאופן מידי הממונה כלא את העותר לתקופה העומדת על 140 ימים.

ביום 7.5.18 נגזר דינו של העותר בתיק פל"א 5287-06-14 בבית משפט השלום לתעבורה בנצרת, בין היתר, ל-4 חודשי מאסר בפועל (להלן: "התיק הנוסף"). המשיבה קבעה כי יש לחשב את תקופת המאסר בגין גזר הדין השני החל ממועד גזר הדין.

העותר טוען כי בהתאם להוראת סעיף 45(ב) לחוק העונשין עליו לשאת מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה יותר,

זאת מאחר שבית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את עונשי המאסר בזה אחר זה. לטענת העותר, החלטת המשיבה לחשב את שתי תקופות המאסר שהוטלו על העותר החל מיום מתן גזר הדין בתיק הנוסף, קרי, 4 חודשי מאסר בפועל מיום 7.5.18, בטעות יסודה. נטען כי מאחר שהעותר נידון למאסר נוסף בטרם סיים לרצות את המאסר הראשון שבגינו הוא מרצה מאסר, והוטל עליו מאסר בן 4 חודשים עוד בטרם סיים לרצות את 140 הימים בגין ההפסקה המנהלית, ומאחר שבית המשפט שדן אותו בתיק הנוסף לא נתן הוראה מפורשת בנוגע לאופן ריצוי תקופות המאסר, בהסתמך על לשון החוק תקופת המאסר הארוכה מבין שתי התקופות שאותן מרצה האסיר הינה 140 ימי המאסר שאותם יש לחשב מיום 8.3.18.

המשיבה טוענת כי יש לחשב את תקופת המאסר בגין גזר הדין בתיק הנוסף החל ממועד גזר הדין (7.5.18). כן נטען כי ביום 11.6.18 נדון העותר למאסר בעוד תיק (ת"פ 25767-01-17) בו נוספו למאסרו שישה חודשים במצטבר. לטענת המשיבה, הבדיקה של מהו המאסר הארוך היא מיום גזר הדין של התיק הנוסף ולכן החפיפה של עונשי המאסר שהוטלו בתיק הראשון ובתיק הנוסף היא מיום 7.5.18. נטען כי כל תוצאה אחרת תביא לאבסורד. נטען כי מרגע שניתן גזר הדין בתיק הנוסף בוחנים את התקופה הארוכה יותר - יתרת המאסר שנותר לרצות מהתיק הקודם אל מול המאסר החדש שהוטל והתקופה הארוכה זו התקופה אותה ירצה האסיר.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת החומר שהוצג לעיוני, הגעתי למסקנה שלא נפל בהחלטת המשיבה פגם המצדיק התערבות.

סעיף 45(ב) לחוק העונשין מורה כי: "מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר".

כפי שנכתב בע"פ 4517/04 **מסרואה נ' מדינת ישראל** (10.03.2005), הכלל הקבוע בסעיף 45(ב) לחוק העונשין הינו כלל של פרשנות. הוא נועד להקל עם נאשם שעה שמתעוררים ספקות באשר ליחס בין העונשים שהוטלו עליו. סעיף 45 אינו קובע הכרעה ערכית כלשהי באשר לשאלה אם ראוי, ככלל, כי נאשם שהושתו עליו מספר עונשים יישא אותם במצטבר או בחופף. כל שקובע סעיף 45 הוא שבאין קביעה מפורשת, יישא הנאשם בעונשים בחופף. מדובר בכלל פרשני וניטרלי [ראו: ע"פ 4517/04 הנ"ל; ע"פ 7907/14 **ואזנה נ' מדינת ישראל** (22.02.2015)].

בענייננו ביהמ"ש לתעבורה, אשר נתן את גזר הדין בתיק הנוסף, היה מודע למאסרו של העותר בתיק הקודם, כך גם על פי טענת ב"כ העותר. על כן, יש להניח כי ביהמ"ש לתעבורה היה מודע לכך שהעותר כבר סיים לרצות כמעט מחצית מהעונש בעבודות שירות שהומר למאסר בתיק הראשון והמשמעות היא שביהמ"ש לתעבורה לא התכוון כי החפיפה בין העונשים תחל מיום תחילת ריצוי המאסר בתיק הראשון, אלא מיום תחילת המאסר בתיק הנוסף - תיק התעבורה. כמו כן, כידוע, אם לא נאמר אחרת בגזר הדין, יתחיל נאשם לרצות את עונש המאסר מיום מתן גזר הדין ואילך (סעיף 43 לחוק העונשין). בגזר הדין שניתן בתיק הנוסף, תיק התעבורה, לא נאמר אחרת ולכן יש להניח כי העותר התחיל לרצות את עונש המאסר מיום מתן גזר הדין בתיק הנוסף.

כפי שנקבע ברע"ב 2720/14 **עומר פאוזי מחיסן נ' שב"ס** (22.07.2014), בבוא השופט בתיק השני לקבוע את משך תקופת המאסר ואופן חישובה, הוא אינו קובע זאת "בחלל ריק". בניגוד לשופט שנתן את גזר הדין הראשון, מונחת לפניי

התמונה המלאה. המציאות, בעת מתן גזר הדין השני, כבר כוללת נתון עובדתי נוסף והוא עונש המאסר - על משכו ואופן חישובו - כפי שנקבע על ידי השופט הראשון. נתון זה הוא קבוע מבחינת השופט השני, ואין ביכולתו לשנותו. כן נכתב ברע"ב 2720/14 הנ"ל כי תיתכן חפיפה מלאה או חלקית בין המאסרים, אך אין הכוונה לחפיפה בפרמטר של "משך" תקופת המאסר בלבד. נדרש קיומה של חפיפה קונקרטית ולא של חפיפה תיאורטית.

החפיפה הקונקרטית בין המאסרים נוצרה רק עם מתן גזר הדין השני המורה על עונש מאסר נוסף. בטרם מתן גזר הדין בתיק הנוסף לא הייתה חפיפה קונקרטית בין שני עונשי המאסר ולכן בדין קבעה המשיבה כי יש להפעיל את סעיף 45(ב) לחוק העונשין ולחפוף את עונשי המאסר רק החל מיום מתן גזר הדין בתיק הנוסף (7.5.2018). פרשנות זו היא המביאה לתוצאה הראויה.

לאור המפורט לעיל, סבורני כי בנסיבות אלו, לא נפל בחישוב או בהחלטת המשיבה כל פגם המצדיק התערבות.

על כן, העתירה נדחית.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולכל עותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ד אב תשע"ח, 05 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.